

DEO OPTIMO MAX. UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,
QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS,
*manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigesima nona mensis
Januarii, anno Domini M. DCC. LXVII.*

M. ANDREA-BLAZIO PELÉE DE VALONCOURT,
Regiæ Societatis Agrariæ in Præfectura Parisiensis Socio,
Doctore Medico Præsidente.

An sola pars bilis colorata in intestinis deponatur ?

I.

ULTUM egerunt qui ante nos fuerunt, ait Seneca,
sed non peregerunt, multum adhuc restat operis,
multumque restabit nec ulli nato post mille secula re-
cludetur occasio aliquid adhuc adjiciendi. Hoc sapientis
effatum quod ut in arte Medicâ sic in omnibus
scientiis quasi veritatis habetur oraculum, Phy-
siologiæ imprimis convenire nemo diffitebitur. A
nobis ablit, primarias inquirere corporis humani
functionum causas : systemata systematibus accu-
mulare quid prodest ? Maxima pars eorum quæ nos circumstant, quæ

nos constituunt humani captum ingenii longè superant, causæ præsertim nos latent. Felices terque felices si mirabilis microcosmi partium structura & usus perfectè nobis innotescerent. Fatemur quidè multùm jam egisse antiquos & avi nostri celeberrimos artis nostræ magistros sed longè abest quin metam attigerint. Requidem ipsi in eà solâ functione cujus mechanismus in œconomiâ animali dilucidius patet, non possumus non mirari improbos circà chylosim physiologorum labores. Licet tamen clarissimam tantis in tenebris præulerint lucem, intentarum reliquissè videntur phænomenon quoddam bili proprium, quod in sectione sequenti enucleatum, in aliis probare conabimur.

I I.

EDULIA variis quas subierunt in ore æsophago & ventriculo alterationibus in pulpam cinericiam *chymum* reducta, ad duodenum usque provehuntur; ibique novam ut in altero quasi ventriculo patiuntur elaborationem quâ scilicet in chylum conversa ad corpus refarciendum aptiora fiunt. Hanc elaborationem præsertim à bile confici demonstrat hujuscè laticis indoles ejusque tempore digestionis copiosior affluxus. Bilis autem succus est tenuis, saponaceus, ex flavo virescens, amari saporis, ex oleo, sale alkalico, & lymphâ coalitus, qui in hepate è venoso sanguine seceretur in cystide felleâ perficitur, deinde per ductus sibi proprios in duodenum affluit. Ratione habitâ organorum in quibus conficitur, duplicem omnes physiologi distinguunt bilis speciem. Aliam scilicet flavam, dilutam, subamaram quæ in hepate secrete hepatica dicitur, aliam verò spissam, ut amarore sic intensiori colore donatam quæ ab hepatico ductu ad cysticum devia, in cystide felleâ pro tempore asservatur, undè cysticæ sortitur nomen. Quonam modo fiat utriusque secretio inquirere à proposito nostro alienum foret. Annottasse sat erit bilem licet plurimis ex principiis constare in intestinis tantùm unam & alteram suppeditare partem, aliam nempe aquosam & mucosam, nutritioni aptam quam lymphaticam dicimus, aliam verò spissam ex oleo & sale compositam, acrem, viridis coloris quam coloratam nominamus. His statutis sic nostram juvat exponere sententiam. Tumente post pastum ventriculo, proprioque turgidâ vesiculâ renixu ad duodenum utraque propellitur bilis, succo pancreatico diluitur, chymo commiscetur & quâ pollet saponaceâ indole partes alimentorum tenaces, oleosas, spissas, mirum in modum dividit, assimilât, salinas aggreditur, cunctas aqueis miscibiles reddit, eisque suam partem lymphaticam suppeditat. Hinc ex pulpâ priùs mole, coactione & particulis planè dissimilibus constante, liquor exurgit dulcis, homogœneus, emulsionis æmulus qui vasa bibula permeat, inde in sanguinem abiturus. Pars verò bilis colorata à lymphaticâ secedit & cum sacibus mixta foras amandatur.

I I I.

QUENAM verò principia partem coloratam constituent, chymicis nondùm elucidationibus compertum est. Quoad vegetabile saltem regnum diversis experimentis compertit D. Ruellius. anchusam oleis, Lichnem *Orsil* Gallicè dictum alkalino volatili, crocùm aquâ, materiam

viridem foliis plantarum inhærentem spiritu vini & oleis, cæteras denique alia, aliis menstruis dissolvi. Cum ea autem ad rem nostram parum conferant aliam observationem nobis eligimus ducem. E longinquo advocantur magno apparatu integrantes bilis partes. Adhuc in intestino colo plurimæ cellulæ tribus ejus ligamentis confectæ, intestino ipso quasi arcu circumdantur, undè fit ut dum excrementa contrà gravitatem suam ascendere coguntur, moras in illo intestino nectant & pars eorum subtilissima & acrior per bibula vasa in venam portarum reformetur; interea in liene colligitur sanguis & ad tempus stagnat, ut irretitum in cæteris hujus liquidi principiis oleum è compedibus suis liberetur & per venam splenicam ad sinum venæ portæ deferatur. Ibi jam facta est utriusque humoris miscela cum sanguis & colore subflavum & saporem sub-amarum exhibeat, sed ubi ad extremos hepatis poros devenit, ibi adhuc arctius acris ista materies cum oleo conubium init strictiusque conjungitur.

I V.

EX præmissis liquet partem bilis colorantem suam habere in oleosâ principium. Nunc probandum incumbit hanc partem chylo non confociari: non magnæ molis opus. Quàm enim augusti vasorum lacteorum hiatus; quam artificiosè fibrillis musculosis orbicularibus instructi; illud indefinenter affluunt diversæ indolis materiæ, tenera tamen corporis canalicula non nisi homogeneis & jam sanguinis amulos fovere possunt humores. Unica sufficit crassa aut acris molecula ad integram animalis œconomix disturbancem: crassæ autem & viscidæ partes propter hiarum augustiam vasa lactea penetrare nequeunt. Acres verò & salinæ dum fibras orbiculares & musculosas constringunt sibi met ipsas aditum negant. Solæ igitur attritæ, divisæ, conquassatæ, dilutæ, fluidæ & homogeneæ bibulos lacteorum tubulos permeant. His positis faciliè intelligitur quonam modò partes alimentiorum mucilagineæ, oleosæ, aquæ, ope bilis assimilata, cum parte ejus lymphaticâ inmixtæ & chylum efformantes vasa meseraica petant: dum crassæ & fibrosæ eorum partes, oleosis & acribus bilis moleculis irroratæ, sæces constituent per secesum abituras. Ea autem non fictione systematicâ sed certâ observatione nituntur. Chylum reverà à vasorum lacteorum principio ad aortam usquè delatum explora, colore semper & ubique albo nonatum reperies, talis etiam in variis animalibus ab Azellio constantè observatus est, quin imò talem eum se vidisse refert celeberrimus Heisterus (a). In duobus viris quorum alter violentâ morte correptus, alter verò medias inter crapulas perierat. Quis nunc dubitet partem bilis coloratam cum chylo nullatenus misceri. Si res ita se haberet, nonnè flavo colore inficeretur chylus? Ad hoc satis foret vel levior admitteretur principii colorantis guttula. Enim verò quid majori divisibilitate præditum quàm partes mixtorum colorantes. Unicum *carminii* granum viginti & ultra aquæ libras suo colore imbuat. Sed ut à pari nostra comparatio procedat, nonnè sapissimè accidit ut ira subitanea, acerrimus dolor aut sensatio vivida & improvisa icterum excitavit? Rationibus allatis cumulum adjiciet bilis in intestinis stagnantis major quàm in vesiculâ felleâ spissitudo, ejusque in morbis, datis tantum modò temporibus excretio.

(a) Compendium Anatomicum, tom. 2. pag. 61.

(a) Vide not.
§. Theſeos ſub
hoc titulo:
*Utrum ex immu-
neris diverſis &
penè infinite
ſanguinis orbitibus
componatur ip-
ſuſmet circulus
univerſalis.*

QUAM autem hîc propugnamus ſententiâ in theſi nuper agitâ, prolatam fuiſſe lubentî gratoque animo proſitemur. At illius auctor dilectiſſimus collega noſter D. Dupuy ad ejus explanationem quamdam admittit in bile cum ſucco pancreatico efferveſcentiam (a) quâ, pace illius dictum eſto, nobis nullius eſſe momenti imò graviſſimis laborare difficultatibus videtur. Supponit enim ſucci pancreatici aciditatem quâ à ſolo D. De Graaff admiſſa, ab omnibus aliis Phyſiologis impugnatur & rejicitur. Præterea poſitâ hac efferveſcentiâ, bilis à ſucco pancreatico decompoſita, jam viribus ſuis orbata, eſſet oleoſis, ut decet, diſſolvendis ac proindè chyloſi conſcieniendæ impar. Dùm è contrâ indecompoſita, in partes oleoſas agit tanquam ſapo, plerique maritatur, cæteras verò diviſas & attenuatas mucilaginoſis alimentorum partibus ejusque lymphæ tradit diſſolvendas. Nec proſuſ inutilem cenſemus partem bilis oleoſam ſeu coloratam; quo enim acore donatur, villoſam inteſtino- rum tunicam ſtimulat, motum eorum perſtalticum auget & cum fœcibus mixta eorum expulſionem juvat. Quâ in re ſaltem concordare gloriâmur cum Phyſiologis qui bilem, partim in ſanguinis maſſam, partim in inteſtina fluere, abſquè ullâ decompoſitione ſentiunt; at juxtà ſententiam noſtram oleoſa pars inteſtina, pars lymphatica vaſa lactea petit. Quod cum ſatis comprobatum fuiſſe credimus, nobis concludere ſas eſt.

Ergò ſola pars bilis colorata in inteſtinis deponitur.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

<i>M. Franciſcus THIERRY</i>	<i>M. Carolus SALLIN.</i>	<i>M. Raymundus DE LA RIVIERE.</i>
<i>DE BUSSY, Conſiliarius Medicus Regis ordinarius in ſupremo Senatu Pariſienſi designatus.</i>		
<i>M. Hugo GAUTHIER.</i>	<i>M. Simon VACHER.</i>	<i>M. Ludovicus - Petrus LE HOC, Antiquus Conſiliarius Regis Medicus ordinarius in ejus Caſſelleto.</i>
<i>M. Ludovicus-Gilbertus-Alexander BOYROT DE JONCHERES.</i>	<i>M. Coſma-Auguſtinus LEZURIER,</i>	<i>M. Antonius - Nicolaus GUENAUT, S. Ducis DE PENTHIEVRB Medicus ordinarius</i>

Proponebat Pariſiis, AMBROSIUS - AUGUSTUS BELANGER, Pariſinus, Doctor Medicus Remenſis, Saluberrimæ Facultatis Pariſienſis Baccalaureus, Theſeos Auctor. A. R. S. H. 1767.

A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Univerſ. & Facult. Med. Pariſienſis, Typographi.